

- افراد تحت درمان سرطان، افراد بسیار جوان یا بسیار پیر (به دلیل ضعیف تر بودن سیستم ایمنی) و معتادان به مواد مخدر نیز در معرض خطر ابتلا به سل قرار دارند.
- تب و لرز
- تعریق شبانه
- درد سینه یا ستون فقرات

- مسافرت به کشورهایی است که سل در آنجا بسیار شایع است.

مهم ترین علائم بیماری سل

- سرفه با یا بدون خلط
- خلط در هنگام سرفه که ممکن است همراه با خون باشد
- بی‌اشتهایی و کاهش وزن
- خستگی و احساس ناخوشی
- تورم در ناحیه گردن

درمان :

- ۱- تجویز ایزونیازید به مدت ۶-۱۲ ماه در افراد در معرض خطر سل
- ۲- تجویز داروهای دسته دوم شامل کاپرومایسین، اتیونامید، پارآمینوسالیسیلات، سدیم و سیکلوسرین

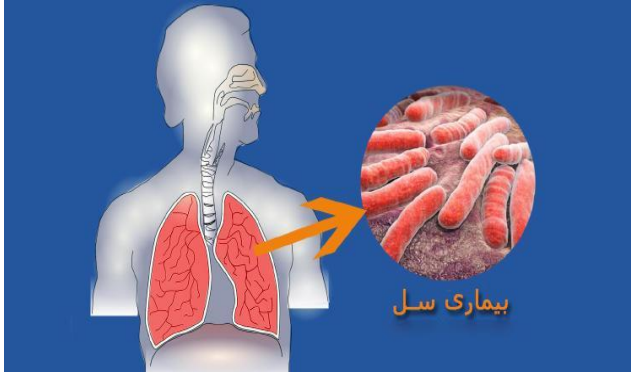
شرح بیماری

سل یک بیماری عفونی است که توسط نوعی باکتری به نام مایکوباکتریوم توبرکلوزیس ایجاد می شود. اغلب ریه ها را درگیر می کند، اگرچه می تواند سایر قسمت های بدن را نیز درگیر کند.

عوامل خطر آفرین

افراد مبتلا به بیماری های زیر بیشتر از سایرین در معرض خطر ابتلا به سل هستند:

- دیابت
- برخی از انواع سرطان
- سوء تغذیه
- بیماری های کلیوی

توصیه به بیمار که داروهای ضد سل را طبق دستور و با هم مصرف نماید و از مصرف غذاهایی مانند تن ماهی، سویا و مخمر آبجو، همراه با داروی ایزونیاژید خودداری نماید و در همراه داروی ریفامپین نیز، یک لیوان آب مصرف نماید و در درمان با اتامبوتول، معاینه چشم بصورت دوره ای و منظم ضروری است.

توصیه به بیمار که تنفس عمیق و سرفه موثر و مصرف مایعات و استفاده از بخور می تواند در تخلیه ترشحات موثر باشد.

توصیه به بیمار که هنگام ارتباط با دیگران، ماسک بپوشد و هنگام عطسه، سرفه و خنده، بینی و دهان را بپوشاند و ماسک و دستمال های آلوده را در کیسه مناسب نایلونی به شیوه صحیح از بین ببرد و دستها را بطور دقیق و مکرر با آب داغ و صابون بشوید.

توصیه به بیمار که از استرس، عوامل خطر زندگی در محلهای شلوغ و شرایط غیربهداشتی اجتناب نماید.

نکته: معمولاً ۲ تا ۳ هفته بعد از درمان بیماری غیر عفونی محسوب میشود ولی برنامه دارویی براساس علائم و نظر پزشک ۶ تا ۱۲ ماه باید ادامه یابد

عوارض داروهای ضد سل

- ۱- سرگیجه و تاری دید
- ۲- تهوع و استفراغ
- ۳- زرد شدن سفیدی چشم ها
- ۴- عدم تعادل و وزوز گوش

آموزش به بیمار / خانواده

فعالیت ها تا حدود ۶ ماه محدود میشود و توصیه به بیمار که فعالیتهای روزانه را به آرامی انجام دهد و بین فعالیت ها بطور متناوب استراحت کند، به محض احساس بهبودی می تواند این برنامه را تغییر دهد.

توضیح به بیمار که رژیم غذایی متعادل و مغذی و سرشاری از کالری و پروتئین و مواد غذایی حاوی ویتامین را رعایت نماید و غذا را با حجم کم و وعده های متعدد استفاده نماید و مایعات فراوان نیز مصرف کرده و به منظور تحریک اشتها، بهداشت دهان و مسواک زدن و دهانشویه را نیز انجام دهد.

شناسنامه پمفلت آموزشی		کد : PM-06-116-A	
عنوان	بیماری سل - پیشگیری - درمان		
تهیه کننده	آذر محمدی کارشناس پرستاری		
تأیید کننده	کارگروه آموزش به بیمار		
سال تهیه : ۱۴۰۱	سال بازبینی : ۱۴۰۵		
منبع	آموزش به بیمار و خانواده تالیف و گردآوری فاطمه غفاری - زهرا فتویان چاپ سوم ۱۴۰۰		
پزشک تأیید کننده دکتر سید علی هاشمی			
ناظر کیفی دکتر سید عباس رخشا			